

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะหาวิธีป้องกันปัญหาขาดแคลนโลหิตของโรงพยาบาล โดยให้ผู้นำกลุ่มชุมชน เข้ามามีบทบาทช่วยเผยแพร่ความรู้เรื่องเลือดที่ถูกต้องไปยังสมาชิกในชุมชน เพื่อจัดการความหวาดกลัว และความเชื่อผิด ๆ ที่ยังมีอยู่ให้ลดลง หรือหมดไป ทำให้การสละโลหิตเพิ่มขึ้น

การเผยแพร่จะได้ผลเมื่อผู้นำกลุ่มชุมชนมีความรู้เรื่องเลือดอย่างถูกต้อง และถ้ามีบทบาทในการร่วมและชักนำกลุ่มมาสละโลหิตอีกด้วยก็จะยิ่งสร้างศรัทธาและเป็นตัวอย่างแก่สมาชิก ฉะนั้นจึงต้องมีการศึกษาถึงความรู้ของผู้นำกลุ่มฯ เกี่ยวกับเรื่องโลหิตเบื้องต้น ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เรื่องโลหิต และศึกษาถึงบทบาทและความสนใจที่จะช่วยแก้ไขและป้องกันปัญหาขาดแคลนโลหิต การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสถิติไคสแควร์

ผู้นำกลุ่มที่ศึกษามีจำนวน 165 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน 32 คน กลุ่มหนุ่มสาว 29 คน กลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ 10 คน และกลุ่มผู้นำท้องถิ่น 94 คน ผลของการวิจัยพบว่าผู้นำกลุ่มฯ ยังมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องโลหิตไม่เพียงพอ จากคำถาม ซึ่งถามเรื่องประโยชน์ของโลหิต สิ่งที่ใช้แทนโลหิต, ปริมาณโลหิตในร่างกาย, เพศ, อายุ, น้ำหนักของผู้สละโลหิต, อันตราย, ปริมาณที่สละแต่ละครั้ง, การสร้างโลหิตทดแทน และการเว้นระยะห่างของการสละโลหิต รวม 10 ข้อ ตอบถูกจริง ๆ เพียง 4 ข้อ เท่านั้น คือ เรื่องเพศ, อันตราย, ปริมาณที่สละแต่ละครั้ง และการสร้างโลหิตทดแทน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษ ซึ่งหมายถึงการศึกษาในระบบกับความรู้พื้นฐานเรื่องโลหิตนั้น มิได้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ประการใด แสดงว่าการศึกษายังสูงขึ้นมิได้หมายความว่ายังมีความรู้เรื่องโลหิตดีขึ้นเสมอไป

เกี่ยวกับบทบาทในการร่วมและชักนำกลุ่มมาสละโลหิตของผู้นำกลุ่มฯ ยังมีน้อยมาก สาเหตุเนื่องมาจากการมีโรคประจำของผู้นำกลุ่ม ทำให้ไม่สามารถร่วมสละโลหิตได้ และการมีความรู้เรื่องยังไม่เพียงพอ ประกอบกับเหตุผลสำคัญอีก 2 ประการ คือสมาชิกมีความหวาดกลัว และยังไม่มีความเข้าใจไปกระตุ้น

แต่อย่างไรก็ดีผู้นำกลุ่มฯ ต่างมีความสนใจที่จะช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนเลือด โดยต้องการความรู้เพิ่มเติมด้วยข้อเสนอแนะให้จัดทำใบปลิว หรือโปสเตอร์เรื่องเลือด แจกไปตามชุมชนต่าง ๆ ขอวิทยากรไปให้ความรู้แก่ผู้นำกลุ่มและสมาชิกสนับสนุนให้เปิดโครงการรับฝากเลือดสำหรับประชาชนทั่วไป เพราะเห็นว่าจะช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนเลือดได้ ทำให้มีเลือดหมุนเวียนใช้อย่างพอเพียง และเป็นหลักประกันการเจ็บป่วยที่ดี นอกจากนี้ที่สำคัญคือ ข้อเสนอแนะให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องเลือดทางสื่อมวลชนอย่างจริงจังและกว้างขวาง.

รายนร ประสารศรี, ปราณิ อัครเวศน์ และสุวรรณรงค์ แคนสุวรรณค์. 2526. รายงานการวิจัยเรื่อง ความรู้เรื่องโลหิตของผู้นำกลุ่มชุมชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่กับบทบาทในการร่วม และชักนำกลุ่มมาสละโลหิต. เชียงใหม่ : โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.